

„SÜT ANA, YOĞURT ANA!“

Süt ana ve süt kardeşle evlenmek memnuniyeti (yasağı) T.C'nin medenî kanundan nasıl kaldırıldı?

Tokat milletvekili tarafından T.C'nin meclisine verilen sual takrirlerinden birisi de, İsviçre medenî kanunu mecliste kabul edildiği zaman, kanunun aslına göre süt ana ve süt kardeşle evlenmek caiz iken, müteveffanın evladı bulunursa ana babaya miras düşmezken bunun aksine olarak kanuna iki fıkra ilave olunduğu ve mecliste böylece kabul edildiği halde kanunun tabi sırasında bu fıkraların niçin çıkarıldığı ve kimin tarafından çıkarıldığı soruluyordu.

Biz bu meselenin esası hakkında biraz mâlumat vermelerini memleketimizin yüksek hukukşinaslarından muhterem fazıl üstad avukat Seniyyüddin Başak'tan rica ettik. Üstad bize şifahen şu izahatı vermek lütfunda bulundular:

‘İsviçre kanununa göre bir adamın evladı varken babasına anasına miras düşmez. Bu, adalet nokta-i nazarından batıldır. Çok kere ihtiyar ve alil kalan ana, babalar kendi yetiştirdikleri evlatlarının himaye ve muavenetini külliye kaybederek sefarete düçar olabilirler. Bu mahzur katidir.

Fakat İsviçre vazı kanunu diğer bir mahzura karşı bu mahzuru ehvenişer görmüş ve onun için kabul etmiştir. Onlara göre bu mahzur da şudur:

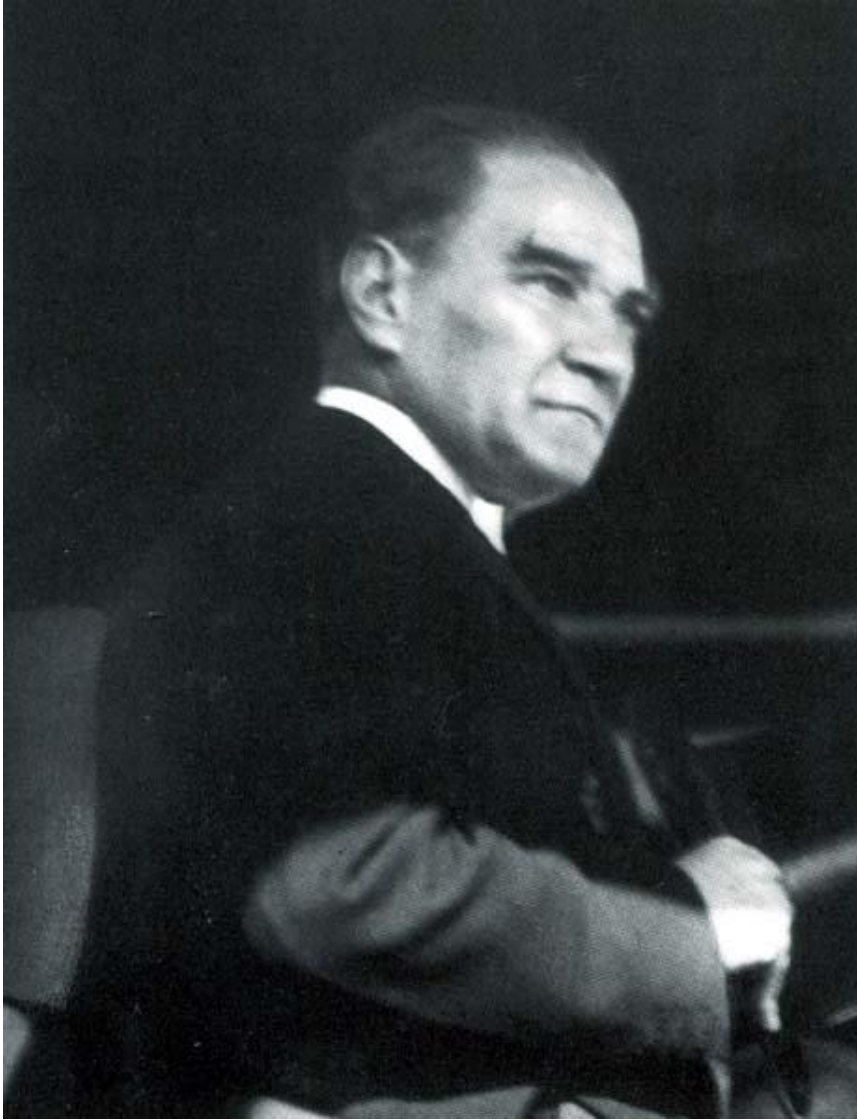
Evlad ve ana-baba mevcut iken babaya ve anaya miras verilecek olursa bu ana, baba öldükleri zaman bunların mirasları diğer evlatlarına da intikal edeceğinden asıl miras bırakan zatın çocukları mutazarrır olmuş olurlar.

Medenî kanunun kabulü sırasında Büyük Millet Meclisi azaları bazı İsviçre hukukçularıyla da istişare ettikten sonra ana ve babaya verilecek mirasın hakkı intifa suretiyle verilmesi halinde her iki mahzurun da bertaraf olacağını düşündüler. Bu suretle ana ve babaya hakkı intifa olarak bir şey gösterdiler. Yani ana, baba vefat ettiği zaman kendilerine ölen oğullarından kalan her ne ise o, diğer evlatlarına verilmeyip o mirası evlere bırakan müteveffanın varislerine verilir, şekilde İsviçre kanununda tadilât yaptılar.

Süt kardeşlik meselesine gelince; Mâlumdur ki, kardeşin kardeşe nikâhı bütün Avrupa'ca ve Amerika'ca memnudur (yasaktır). Bunun sebebi ikidir: Birincisi, fitret-i selime, insanın yaratılışındaki yüksek duygu buna manidir. İkincisi de fen meselesidir. Bunlar aynı kandan geldikleri cihetle bunların birbirlerine nikâhı, neslin asaletini iptal edip insanları dejenere bir hale koyar.

Şehirde doğan çocuklar Arap ananesine göre köylerde, yani badiyelerde yaşayan Araplar'a verilir. Süt analar, aldıkları çocukları uzun zaman kendi çocuğu gibi, kendi çocuğuyla emzirir. Çocuklar birbirlerini öz kardeş bilirler. Ve öz kardeş hissiyatını tamamıyla alırlar. Bu suretle yüksek duygu bunlarda tamamıyla hasıl olur.

Fennî mahsura gelince, çocuk ana rahminde anasının kanıyla beslenir. Kan birliği esasen bundan çıkmaktadır. Çocuk anasından doğduktan sonra bir müddet yalnız anasının sütüyle beslenir. İşte bu süt yine anasının kanından başka bir şey değildir. Ve İslam dinine göre çocuğun yalnız ana sütüyle

beslendiği müddet zarfında sütünü emdikçe kadınla o kadının çocuğu arasında kendisi için kan kardeşliği hasıl olur. Bu itibarla gerek yüksek his, gerek fennî sebep bunda da mevcuttur.

İşte Büyük Millet Meclisi bunları nazari dikkate almış ve memleketimizin ananesi mucibince asırlardan beri zaten tatbik edilmekte bulunan bu esasın kanunu medeniye girmesini faydalı görmüştür.

İsviçre kanununun metni bu suretle tashih olunarak anaya babaya evlat

varken hakkı intifa suretiyle mirasta hisse verileceği ve süt kardeşlerin birbiriyle evlenemeyeceği tasrih edilmiştir.

Medenî kanun bu suretle çıktıktan sonra işittiğime göre, bazı kimseler o zamanın hükümranı olan M. Kemal'e bunun müslümanlık tesiri altında yapıldığı ve bu suretle İslamî hükümlerin medenî kanun arasına sokuşturulmuş olduğu jurnal edilince kızmış, „**Ben süt ana, yoğurt ana tanımıyorum. Bunları kaldırmaz!**“ diye emir vermiş. O zamanki meclis esasen başka türlü hareket etmek kudretini kendine görmediğinden bunları kaldırmak mecburiyetinde kalmış. Fakat daha henüz meclisten çıkmış ve encümenlerde görüşülmüş, konuşulmuş ve az çok esbab-ı mucibe göstermiş hukukî bir meselenin böyle sellemehüsselam keyfî bir emirle ve hiç bir makul esbab-ı mucibe gösterilmeden değiştirilmesi halk nazarındaki emir kulu olmak durumlarını halka karşı teyid ve ikrar mahiyetini alacağından bu hususta başka bir mârifet göstermişlerdir.

O mârifet de şudur:

Borçlar kanunu neşredilirken kanun-u medenî'nin bazı kısımları her nasılsa hatalı yazıldığı beyan edilmiş ve adeta bir hata-sevap cetveli tanzim ve bu cetvel meclisten geçirilerek o fıkralar kaçamak suretiyle kaldırılmıştır.

Bir müddet evvel İran tebaasından gayr-i müslim bir erkek vefat etmişti. Bunun Türkiye'de menkul ve gayr-i menkul malları vardı. Bir anasıyla karısı ve çocukları varis olarak kalmıştı. Gayr-i menkul mallar Türk Medenî Kanunu mucibince, menkul mallar da İran kanunu medenisi mucibince taksim edilmek icap ettiğinden o yolda mahkeme karar verdi. İranlı'lar da o zamanlar bizim gibi İsviçre Medenî Kanununu almışlardır. Fakat miras ahkâmına gelince bunu millî ve dinî hükümlere göre değiştirmişlerdir. Yani ana babaya evlat da olsa hisse vermektedirler.

Bu kadın, Türk kanununa göre gayr-i menkullerden hisse alamadı. Menkul mallardan hissedar oldu. Fakat kendisi esasen müstağni bir vaziyette olduğundan oğlundan İran kanunu mucibince kendine gelen hakkı torunlarına bıraktı. Ve bana da şöyle dedi:

- Benim lehülhamd geçineceğim olduğu için hakkımı çocuklarıma bıraktım. Bittabi onlar da bana karşı bir minnet hissi uyandı. Fakat benim geçineceğim olmasaydı, ben aciz bir kadın olsaydım, Türk kanunu mucibince tamamen mirastan mahrum olsaydım, benim halim ne olurdu?

Bilmem artık bu iki kanundan siz hangisini âdilane görüyorsunuz?

Sebilürreşad adlı dergiden yararlanılmıştır!

<http://www.hilafet.org>